

Recordem Ramon Llull

Vergonya sense pecat és manca d'amor del qui no sap estimar

Ramon Llull (1232 - 1316)

Ramon Llull, una vida al servei d'una idea

Jo he estat un home casat, he tingut fills; era bastant ric, lasciu i mundà. Vaig deixar-ho tot de bon grat per poder-me dedicar a fomentar l'honor de Déu i el bé públic, i a exaltar la santa fe. Vaig aprendre l'àrab i vaig anar moltes vegades a predicar als sarraïns; per causa de la fe vaig ser pres, empresonat, colpejat. He treballat quaranta-cinc anys per aconseguir que l'Església i els prínceps cristians s'interessessin pel bé públic. Ara sóc vell, ara sóc pobre, i encara tinc el mateix propòsit, i el tindrè fins a la mort, si Déu voldrà.

Ramon Llull, *El fantàstic* (1311)

Amb aquestes paraules, Ramon Llull (1232-1316) s'adreça al clergue Pere en la seva obra *El fantàstic*, escrita en llatí cinc anys abans de morir, quan en tenia setanta-nou. Llull, ja vell, hi demostra la seva tenacitat malgrat les dificultats i sofriments, i el seu absolut lliurament a la causa que ha estat l'objectiu de tota la seva vida creativa. I encara una cosa més: per a portar a terme aquest ideal, Llull confessa que ha estat capaç d'abandonar del tot una vida familiar i plaent.

La confessió d'aquest «català de Mallorca», com ell mateix s'anomenava, impressiona. Ramon Llull és un personatge extraordinari, genial, intel·ligentíssim, generós, solidari, treballador incansable... Possiblement, Ramon Llull és l'autor per antonomàsia de la cultura catalana de tots els temps, el que ha estat més estudiat i el que té més prestigi internacional: és lògic, doncs, que celebrem amb bombo i platerets el 700 aniversari de la seva mort.

Ramon Llull és autor d'una obra immensa: va escriure més de 260 obres, en llatí, en català i àrab, que ell mateix es va encarregar de fer traduir (a l'occità, al francès, al llatí), de fer copiar i de difondre

Miniatura XI del *Brevicium*

Ramon Llull discuteix sobre les capacitats i virtuts de l'Art amb Tomàs Le Myésier, que va ser el principal deixeble que va tenir a la Sorbona de París. Le Myésier era metge dels reis de França i va ser ell qui va fer il·lustrar amb dotze miniatures el manuscrit conegut com a Brevicium i que es troba a la Biblioteca de Karlsruhe (Alemanya).

Ramon Llull apareix a l'esquerra de la miniatura, vestit amb un hàbit de color marró, com el dels franciscans. Tomàs Le Myésier apareix a la dreta, vestit amb una gramalla de color blau, pròpia dels metges. A terra, entremig de tots dos, hi ha llibres col·locats en una taula baixa, que representen les obres de Ramon Llull. Pels marges del manuscrit hi ha escrits conceptes importants de l'Art i que són atributs de Déu: bonesa, grandesa, sapiència, virtut, glòria.

FOTO: Internet

arreu de l'Europa Occidental. I és un activista incesant: emprèn nombrosos viatges per Europa i pel Nord de l'Àfrica, per a estendre arreu el coneixement del seu sistema de pensament generatiu que és l'Art i per a convèncer els infidels de la superioritat del cristianisme. La seva és una vida lliurada a la causa de la fe i de l'Església, sense ser un clergue ni pertànyer a cap orde religiós i sense tenir estudis reglats. Ramon Llull és un autodidacte, un laic que accedeix al món del saber i que és capaç de desenvolupar una obra gegantina que toca els temes més diversos: filosofia, teologia, ciència, medicina, lògica, retòrica, literatura.

El *Llibre de contemplació en Déu* (1271-1274), escrit després de la conversió a la penitència (1263) i durant la Il·luminació de Randa (1274), és una obra fonamental i immensa (ocupa set volums en l'edició moderna). És la primera obra en prosa que escriu, i com que vol redactar el millor llibre del món contra els errors dels infidels, ho fa en àrab. La redacció original no s'ha conservat, però la podem llegir en la traducció al català que en va fer Llull mateix, que després la va fer traduir al llatí perquè l'obra tingués la màxima difusió possible. L'important d'aquesta obra —una enciclopèdia espiritual escrita per afavorir el coneixement i la lloança de Déu— és que conté, en germen, tot el pensament i bona part de les formes expressives que Llull va desenvolupar en la seva producció posterior, incloent-hi les bases de l'Art. O sigui, que quan Llull va començar a escriure, ja ho tenia tot al cap. Després van venir el *Romanç d'Evast e Blaqueria* (ca. 1283), el *Fèlix o Llibre de meravelles* (1289), l'*Arbre de ciència* (1295-1296), etc.

Ramon Llull era un home genial, amb una ment molt ben estructurada i amb la ferma convicció que la tasca que havia decidit emprendre era de gran volada. ♦

ANTÒNIA CARRÉ, professora col·laboradora del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la UOC

Podeu trobar aquest article en línia a <<http://llenguailiteratura.blogs.uoc.edu/2016/01/recordem-ramon-llull-una-vida-al-servei.html#more>>

Miniatura III del *Breviculum*, que explica la història amb l'esclau moro que Llull es va comprar perquè li ensenyés àrab.

A l'esquerra hi ha Ramon Llull i l'esclau moro, asseguts l'un enfront de l'altre amb una taula i un paper entremig. L'esclau li ensenya àrab. A la part del mig, l'esclau ataca Ramon Llull amb una espasa, es veu com li clava la fulla a l'abdomen. A la part de la dreta hi ha la presó i l'esclau penjat del sostre amb una corda al coll, mentre Ramon Llull se'l mira. El suïcidi de l'esclau evita que Llull hagi de decidir ajusticiar-lo per l'ofensa que ha comès contra ell.

Foto: Internet

Nòtula

'Amatent' vol dir 'atent'?

Tot va començar fa quatre dies amb una piulada de la regidora Carina Mejias, del grup parlamentari Ciutadans a l'Ajuntament de Barcelona: «Estarè emetent. Gràcies per la credibilitat» (sic). L'escriptora Empar Moliner li va respondre que «una cosa és estar "amatent" i una altra, estar "emetent". Suposo que vostè no vol emetre».

Aleshores els seguidors van fer bullir l'olla. Que si dues faltes en sis paraules (mireu-vos el primer accent), que si la normalització, que si s'ha de llegir més, que si tomba, que si gira.

Però jo ara dic que si un és amatent és que és amable, accessible al tracte. O bé, si un és o està amatent vol dir que és ràpid en l'acudit o en l'acció; vol dir, també, que està 'disposat a fer'. Em fa l'efecte que alguns periodistes de la ràdio i de la televisió sovint diuen «estaré amatent» quan volen dir, simplement, «estaré atent/a» (al que em diguis, al que passi, a les notícies).

DAVID PALOMA